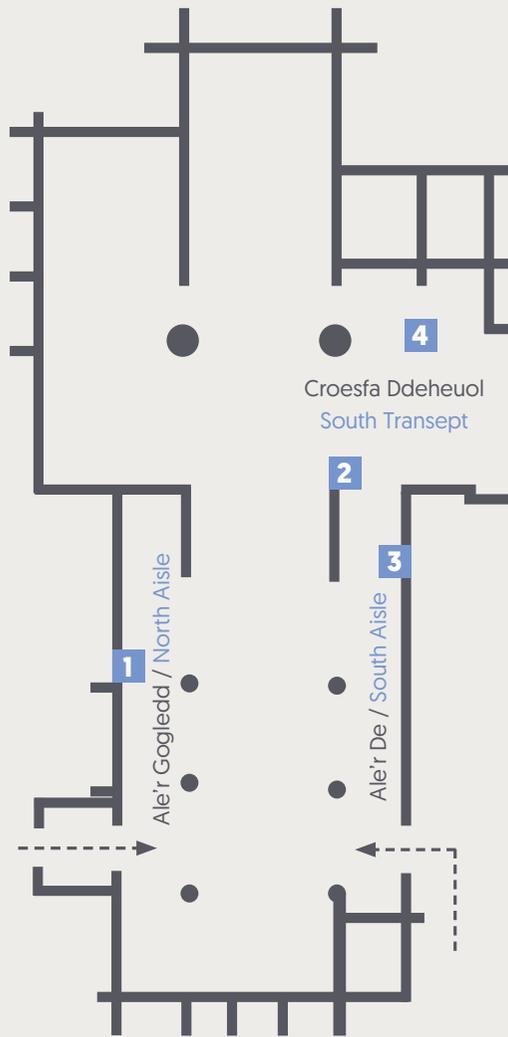

AGINCOURT
600
WALES – CYMRU
LEGACY – ETIFEDDIAETH

Daw hanes
Agincourt yn fyw
yn y fan hon

The Agincourt
story comes to life
within these walls

Cofeb teulu Dafydd Gam	1	Games monument
Carreg hogi	2	Sharpening stone
Rhestr o saethyddion	3	List of archers
Ffenest o wydr lliw	4	Stained glass window

DELWEDD Y CLAWR: MANYLYN O 'SCHLACHT VON AZINCOURT', CHRONIQUES D'ENGUERRAND DE MONSTRELET; WIKIMEDIA COMMONS; HAWLFRAINT Y GORON (2015) CADW; LLUNIAU ERAILL: RIL SMITH, MUCH WENLOCK, SWYDD AMWYTHIG

COVER IMAGE: DETAIL FROM 'SCHLACHT VON AZINCOURT', CHRONIQUES D'ENGUERRAND DE MONSTRELET; WIKIMEDIA COMMONS; CROWN COPYRIGHT (2015) CADW; OTHER PHOTOS: RIL SMITH, MUCH WENLOCK, SHROPSHIRE

Gwŷr Brycheiniog yn Agincourt

Wrth i chi fwynhau gogoneddau'r eglwys gadeiriol hyfryd hon, fe ddowch o hyd i nifer o eitemau sy'n gysylltiedig â brwydr enwog yn Ffrainc, 600 mlynedd yn ôl. Dywedir fod buddugoliaeth Harri V yn Agincourt wedi dibynnu'n fawr ar sgiliau'r gwŷr o Frycheiniog.

1 Cofeb i deulu Dafydd Gam

Cafodd Dafydd Gam, uchelwr o Frycheiniog, ei ladd yn Agincourt. Yn y Groesfa Ogleddol fe welwch weddillion cofeb hardd i'w deulu, gyda cherflun pren o ferch ifanc wedi ei naddu'n gywrain. Gallwch ddarllen llechen wybodaeth i ganfod sut yr ysbrydolwyd Shakespeare gan y gwŷr dewr o'r parthau hyn.

Men of Brecon at Agincourt

As you enjoy the wonders of this beautiful cathedral you will come across many items which are linked to a famous battle fought in France, 600 years ago. The victory for Henry V at Agincourt depended in no small part on the skills of the men of Brecon.

1 Monument to Dafydd Gam's family

Dafydd Gam, a Breconshire nobleman who was killed at Agincourt has family links to this beautiful monument in the North Aisle. Read the hand-held panel to find out how this brave soldier inspired Shakespeare and marvel at the beautifully carved wooden figure of a young woman.

2 Carreg hogi

Yn y Groesfa Ddeheuol fe welwch garreg hogi yr honnir y'i defnyddiwyd gan saethyddion Agincourt i roi min ar eu saethau. Dyma'ch cyfle i gwrdd ag un o'r saethyddion wrth iddo baratoi ei fwa a saeth, a chlywed ganddo am ei freuddwyd o ennill ffortiwn ar ôl dysgu ac ymarfer ei grefft mor ddygn.

Arferai'r saethyddion orymdeithio'n droednoeth i arbed eu hesgidiau ar gyfer maes y gad

Archers often marched barefoot, saving their precious boots for battle

2 Sharpening stone

A sharpening stone reputedly used by Agincourt bowmen to sharpen their arrows can be seen in the South Transept. Here you can meet an archer preparing his bow and arrows for battle, and share his dreams of earning a fortune from his much-practised craft.

3 Rhestr o saethyddion

Pwy oedd y gwŷr o Frycheiniog a fu'n ymladd dros frenin Lloegr, 600 mlynedd yn ôl? Yn y Groesfa Ddeheuol fel welwch gopi o indentur, sef cytundeb lle nodir enwau'r dynion a'r bechgyn lleol a oedd yn y fyddin a aeth i Ffrainc. Darllenwch ein llechen wybodaeth i ddarganfod pam yr ysgrifennwyd pob enw yn ofalus iawn, ddwywaith.

4 Ffenest o wydr lliw

Os edrychwch chi i fyny gallwch weld bod y ffenest uwchben y Groesfa Ddeheuol yn portreadu Roger Vaughan. Darllenwch y llechen wybodaeth yno i ddarganfod pam y cafodd yr uchelwr lleol ei anrhydeddu fel hyn.

Ariannwyd y prosiect gan Gronfa Goffa Agincourt 600. Ceir rhagor o wybodaeth ar www.Agincourt600.com

3 List of archers

Who were the men of Brecon who fought for the English King, 600 years ago? In the South transept you will find a replica indenture, this is the contract listing the names of local men and boys sent to war in France. Read the hand-held panel to discover why the names of the archers were painstakingly written twice.

4 Stained glass window

If you look high above you, overlooking the South Transept is a stained glass window showing Roger Vaughan. Read the hand-held panel to discover why this local nobleman is commemorated in stained glass.

This project has been funded by Agincourt 600 Commemorative Fund. Find out more at www.Agincourt600.com

